EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.5.2024
COM(2024) 203 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/2397 (milles käsitletakse siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 91/672/EMÜ ja 96/50/EÜ) alusel komisjonile delegeeritud õiguste rakendamise kohta

KOMISJONI ARUANNE
EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/2397 (milles käsitletakse siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioonide tunnustamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 91/672/EMÜ ja 96/50/EÜ) alusel komisjonile delegeeritud õiguste rakendamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Direktiiviga (EL) 2017/2397 kehtestati esmakordselt siseveeteedel veesõidukit juhtivate isikute kutsekvalifikatsioonide sertifitseerimise ja tunnustamise ühtlustatud süsteem, mis võimaldab tunnistuse omanikel sõita kõigil ELi veeteedel. Direktiivi eesmärk on kõrvaldada tööjõu liikuvuse takistused, parandada ohutust, arendada noorte oskusi ja tööalast konkurentsivõimet, pakkuda kõigile meeskonnaliikmetele paremaid karjäärivõimalusi ning hõlbustada kogenud töötajate teistest sektoritest ületulekut.

Süsteemi kohaldatakse kõigi tekimeeskonna liikmete, veeldatud maagaasi ekspertide ja ohutusohvitseride suhtes, kes töötavad reisilaevadel ja muudel laevadel, mille pikkus on üle 20 meetri (samuti teatavatel muud tüüpi laevadel), välja arvatud juhul, kui navigeerimine toimub spordi või vaba aja veetmise eesmärgil või relvajõudude või hädaabiteenistuste poolt.

Direktiivis on sätestatud järgmised konkreetsete meeskonnaliikmetega seotud sätted.

- Tekimeeskonna liikmetel, reisilaevadel hädaolukorras meetmete võtmiseks kvalifitseeritud isikutel ja veeldatud maagaasil töötavate laevade tankimisega seotud isikutel peab olema ELi kvalifikatsioonitunnistus.
- Kipril peab olema eriluba, kui ta:
    - sõidab siseveeteede nendes osades, kus on erilisi riske;
    - sõidab merelaevadele laevatatavatel siseveeteedel;
    - juhib veesõidukit radari abil;
    - käitab veeldatud maagaasil töötavaid laevu;
    - juhib laevakaravane.

Direktiivis on sätestatud vanuse, haldusnõuetele vastavuse, pädevuse ja laevajuhtimise aja miinimumnõuded eri kvalifikatsioonide puhul. Samuti peab kõigi tekimeeskonna liikmete terviseseisund vastama teatavatele nõuetele.

Direktiivis on arvesse võetud ELi liikmesriikide vahelisi erinevusi, võimaldades mõnest meetmest erandeid. See kehtib eelkõige liikmesriikide puhul, kelle veeteed ei ole ühendatud teiste liikmesriikide veeteedega ja kus siseveeliiklus on vaid hooajaline või väga piiratud. Kõik teised laevatatavate siseveeteedega liikmesriigid peavad võtma vajalikud meetmed, et rakendada direktiiviga nende veeteede jaoks kehtestatud tunnistuste tunnustamise süsteemi.

Pädevate asutuste välja antud ELi kvalifikatsioonitunnistused, teenistusraamatud ja logiraamatud kehtivad kõigil ELi siseveeteedel. Kõigil liidu veeteedel kehtivad ka tunnistused, mis on välja antud vastavalt Reini laevameeskondade töökorraldust käsitlevale

korrale, milles on sätestatud direktiivis sätestatutega identsed nõuded. Iga kolmas riik võib taotleda Euroopa Komisjonilt oma ametiasutuste välja antud tunnistuste, teenistusraamatute või logiraamatute tunnustamist.

Iga liikmesriik peaks tagama, et kvalifikatsioonitunnistuste saajatel oleks vastav minimaalne pädevus, mida on kontrollitud hindamise käigus. Tegemist võib olla administratiivse eksamiga või osaga heakskiidetud koolitusprogrammist. Direktiivis on sätestatud ka simulaatoritel eksamineerimise võimalus.

Direktiivis sätestatakse liikmesriikidele objektiivsed ja läbipaistvad kriteeriumid konkreetsete ohtudega siseveeteede kindlakstegemiseks ja merelaevadele laevatatavate siseveeteede liigitamiseks.

Direktiivis on ette nähtud teabesüsteemi loomine, et hõlbustada kvalifikatsioonitunnistusi, teenistusraamatuid ja logiraamatuid käsitlevate andmete vahetamist direktiivi rakendamise ja jõustamise eest vastutavate asutuste vahel (Euroopa laevaperede andmebaas ECDB).

Direktiiv võeti vastu 12. detsembril 2017 ja see jõustus 16. jaanuaril 2018. Ülevõtmise ja kohaldamise kuupäev oli 17. jaanuar 2022.

Direktiivi artikli 17 lõikes 1 on sätestatud, et komisjon võtab vastavalt artiklile 31 direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, kehtestades kooskõlas II lisas sätestatud põhinõuetega pädevuste ning vastavate teadmiste ja oskuste nõuded.

Artikli 21 lõikes 2 on sätestatud, et komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, kehtestades simulaatorite heakskiitmise nõuded, milles täpsustatakse sellega seotud funktsionaalsed ja tehnilised miinimumnõuded ning haldusmenetlused, eesmärgiga tagada, et pädevuste hindamiseks kasutatavad simulaatorid on konstrueeritud viisil, mis võimaldab pädevuste kontrollimist, nagu on ette nähtud artikli 17 lõikes 3 osutatud praktiliste eksamite nõuete alusel.

Artikli 23 lõikes 6 on sätestatud, et komisjonil on õigus võtta direktiivi täiendamiseks kooskõlas artikliga 31 III lisas osutatud oluliste tervisenõuete alusel vastu delegeeritud õigusakte, kehtestades tervisenõuded, milles täpsustatakse nõuded terviseseisundile, eriti arstide korraldatavatele kontrollidele, kriteeriumid, millest nad peavad lähtuma töövõime määramisel, ning piirangute ja leevendavate meetmete loetelu.

Artikli 25 lõikes 1 on sätestatud, et komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada registrites sisalduvat teavet teenistusraamatute ja logiraamatute kohta muu teabega, mida nõutakse vastavalt artikli 22 lõikele 4 vastu võetud teenistusraamatute ja logiraamatute näidistes liikmesriikidevahelise teabevahetuse edasiseks hõlbustamiseks.

Artikliga 31 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud direktiivi eespool nimetatud artiklites. Kõnealuse artikli lõikes 2 on sätestatud:

> *„Artikli 17 lõigetes 1 ja 4, artikli 21 lõikes 2 ja artikli 23 lõikes 6 ning artikli 25 lõigetes 1 ja 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 16. jaanuarist 2018. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui*

Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“

2. ÕIGUSLIK ALUS

Käesolev aruanne on ette nähtud direktiivi (EL) 2017/2397 artikli 31 lõikega 2. Selle sätte kohaselt antakse delegeeritud volitused komisjonile viieks aastaks alates 16. jaanuarist 2018 ja komisjon peab esitama delegeeritud volituste kohta aruande. Samas artiklis on sätestatud, et volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSTE RAKENDAMINE

Alates direktiivi (EL) 2017/2397 jõustumisest kuni käesoleva aruande vastuvõtmiseni on komisjon vastu võtnud järgmised delegeeritud õigusaktid.

1. **Komisjoni 20. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/473**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/2397 liidu kvalifikatsioonitunnistuste, teenistusraamatute ja logiraamatute andmebaaside nõuete osas.

   Kõnealuses delegeeritud määruses sätestatakse nõuded, millega kehtestatakse direktiivi (EL) 2017/2397 kohaselt välja antud liidu kvalifikatsioonitunnistuste, teenistusraamatute ja logiraamatute ning kõnealuse direktiivi artikli 10 lõigete 2 ja 3 kohaselt tunnustatud dokumentide jaoks loodud andmebaaside omadused ja kasutamise tingimused. Samuti määratakse selles kindlaks juurdepääsuõigused, funktsioonid ja teabevahetus liidu andmebaasi ja riiklike registrite vahel. Meeskonnaga seotud dokumentide liidu andmebaas annab koondülevaate riiklikes registrites säilitatavatest, kvalifikatsioonitunnistustes ja laevapere liikmete teenistusraamatutes sisalduvatest andmetest.

2. **Komisjoni 2. augusti 2019. aasta delegeeritud direktiiv (EL) 2020/12**, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/2397 pädevuste ning vastavate teadmiste ja oskuste, praktiliste eksamite, valmendite heakskiitmise ja tervisenõuete osas.

   Kõnealuse delegeeritud direktiiviga täiendatakse direktiivi (EL) 2017/2397 teatavate siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioonidega seotud standardite kohta. Standardid koostas siseveeliikluse standardite koostamise Euroopa komitee (CESNI).

   Pädevusstandardid hõlmavad nõutavaid konkreetseid pädevusi ning vastavaid teadmisi ja oskusi, mis on kooskõlas direktiivis sätestatud oluliste pädevusnõuetega.

   Delegeeritud direktiivis on sätestatud standardid, mis käsitlevad järgmist:

   - teadmised ja oskused;
   - praktilised eksamid;

- valmendite heakskiitmine;
- terviseseisundi vastavus.

Standardid on vastu võetud järgmise kohta:

- käitamistasand (millega määratakse kindlaks madruste põhipädevus ja muu käitamistasandi kvalifikatsioon);
- juhtimistasand (kiprid);
- eriluba kiprile, kes sõidab merelaevadele laevatatavatel siseveeteedel;
- eriluba kiprile, kes sõidab radari abil;
- ohutusohvitserid;
- veeldatud maagaasi eksperdid.

Käitamis- ja juhtimistasandite pädevusnõuded hõlmavad järgmisi peatükke:

- navigatsioon;
- veesõiduki käitamine;
- lasti käitlemine, paigutamine ja reisijate vedu;
- laevamehaanika, elektrotehnika, elektroonika ja automaatika;
- hooldus ja remont;
- kommunikatsioon;
- tervis, ohutus ja keskkonnakaitse.

Kõik vastuvõetud delegeeritud õigusaktid edastati Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Vastuväidete esitamise tähtaegu ei pikendatud ja nende jooksul vastuväiteid ei esitatud.

3. **Komisjoni 22. novembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/184**, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/2397 IV lisa.

   Kõnealuse õigusaktiga asendatakse direktiivi (EL) 2017/2397 IV lisa ning kehtestatakse nõuded, mida kohaldatakse praktiliste eksamite ja simulaatorite heakskiitmise suhtes. Samuti kehtestatakse sellega olulised pädevusnõuded ja terviseseisundiga seotud olulised nõuded, viidates siseveelaevanduse valdkonna kutsekvalifikatsioone käsitlevatele Euroopa standarditele (ES-QIN).

4. DELEGEERITUD VOLITUSTE KEHTIVUSE PIKENDAMINE

Komisjon on viimase nelja aasta jooksul rakendanud talle direktiiviga (EL) 2017/2397 antud delegeeritud volitusi.

Delegeeritud volituste kasutamine võimaldas komisjonil kohandada direktiivi (EL) 2017/2397 asjakohaseid sätteid ELi kvalifikatsioonitunnistuste, teenistusraamatute ja logiraamatute andmebaaside standardite, samuti pädevusnõuete ning vastavate teadmiste ja oskuste, praktiliste eksamite, valmendite heakskiitmise ja terviseseisundi standardite seisukohast.

Komisjon leiab, et volituste delegeerimine on osutunud ja jääb ka edaspidi vajalikuks. Seetõttu tundub selle pikendamine asjakohane.

5. KOKKUVÕTE

Käesoleva aruande esitamisega täidab komisjon talle direktiivi (EL) 2017/2397 artikli 31 lõikega 2 pandud aruandluskohustuse. Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta aruanne teadmiseks.